

731E

731

E

نام :

نام خانوادگی :

محل امضاء :

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

آزمون دانش‌پذیری دوره‌های فراگیر «کارشناسی ارشد» دانشگاه پیام نور

رشته‌ی حقوق بین‌الملل (کد ۱۲۴)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	حقوق جزای بین‌الملل	۱۵	۱	۱۵
۲	روش تحقیق پیشرفته	۱۵	۱۶	۳۰
۳	سازمان‌های بین‌المللی	۲۰	۳۱	۵۰
۴	نظام بین‌المللی حقوق بشر	۲۰	۵۱	۷۰
۵	حقوق بین‌الملل اسلامی	۲۰	۷۱	۹۰

آذر ماه سال ۱۳۹۱

استفاده از ماشین حساب مجاز نمی‌باشد.

- ۱- اساسنامه رُم در تاریخ ۱۷ ژوئیه ۱۹۹۸ به تأیید چه کسی رسید؟
- (۱) سازمان ملل
(۲) دولت‌های متعاقد
(۳) دولت‌های عضو شورای امنیت
(۴) دولت‌های شرکت‌کننده در کنفرانس رُم
- ۲- هر گاه سربازان حافظ صلح ایالات متحده در قلمرو دولتی که عضو اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی است، مرتکب یکی از جرایم موضوع صلاحیت دیوان بشوند و کشور مذکور (ایالات متحده) به عضویت اساسنامه در نیامده باشد، دیوان در چه صورت صلاحیت خواهد داشت؟
- (۱) دیوان با وجود عدم رضایت دولت ایالات متحده به صلاحیت دیوان، صلاحیت رسیدگی به جرایم آنان را دارد.
(۲) دیوان فقط با رضایت دولت ایالات متحده صلاحیت رسیدگی خواهد داشت.
(۳) دیوان در هر صورت صالح است.
(۴) دیوان در هر حالت صالح نیست.
- ۳- بر اساس ماده ۶ اساسنامه دادگاه بین‌المللی نظامی نورنبرگ، این دادگاه صالح به رسیدگی به جرایم ارتكابی توسط ..... بود.
- (۱) اشخاص حقوقی نظامی
(۲) اشخاص حقیقی و سازمان‌های رایش سوم
(۳) [فقط] اشخاص حقیقی
(۴) اشخاص حقوقی
- ۴- دادگاه کیفری بین‌المللی رواندا به استناد ..... و به موجب قطعنامه شماره ..... تأسیس گردید.
- (۱) تصمیم شورای امنیت - ۹۳۵
(۲) تقاضای دولت رواندا - ۸۲۷
(۳) فصل ۷ منشور - ۹۵۵
(۴) رأی دیوان بین‌المللی دادگستری - ۷۱۰
- ۵- قائل بودن اصل صلاحیت تکمیلی برای دیوان کیفری بین‌المللی یعنی .....
(۱) دیوان صلاحیت محاکم محلی را کامل می‌کند.
(۲) دیوان صلاحیت محاکم ملی را تکمیل می‌نماید.
(۳) در صورت رد صلاحیت مداخله از سوی دادگاه ملی، دیوان مداخله می‌نماید.
(۴) در مواردی که محاکم کیفری ملی در دسترس نباشند و یا مداخله آنها مؤثر نباشد و یا اینکه به هر دلیلی خود را صالح ندانند، در این صورت دیوان مکمل آنها خواهد بود و صلاحیت دارد.
- ۶- کدام یک از جرایم زیر طبق ماده ۶ اساسنامه دیوان جزو صلاحیت‌های ذاتی دیوان محسوب نمی‌گردد؟
- (۱) تبعیض نژادی (۲) تروریسم (۳) تجاوز جنسی (۴) قتل، ریشه‌کن کردن
- ۷- دولت‌هایی که به کنوانسیون منع شکنجه نپیوسته‌اند چگونه می‌توانند در رابطه با شکنجه اعمال صلاحیت نمایند؟
- (۱) با استناد به حقوق بین‌الملل عرفی، صلاحیت جهانی خود را اعمال می‌نمایند.
(۲) با استناد به اصل صلاحیت واقعی
(۳) با استناد به اصل صلاحیت شخصی
(۴) با استناد به اصل صلاحیت تکمیلی
- ۸- قاعده «صلاحیت - صلاحیت» یعنی چه؟
- (۱) یعنی هر دادگاهی مرجع تشخیص صلاحیت خویش است. (۲) دادگاه ملی نسبت به صلاحیت دیوان اطمینان دارد.
(۳) یعنی هر دادگاهی به تشخیص خود دیوان را صالح بداند. (۴) دیوان نسبت به صلاحیت خود اطمینان دارد.
- ۹- جایگاه اصل صلاحیت جهانی در اساسنامه دیوان چگونه است؟
- (۱) این اصل هیچ گونه تلاقی با صلاحیت‌های دیوان ندارد.
(۲) جرایم بین‌المللی به موجب حقوق عرفی تحت اصل صلاحیت جهانی قرار می‌گیرند.
(۳) اصل صلاحیت جهانی در اساسنامه دیوان رد شده و اینجا تکمیلی بودن صلاحیت دیوان مؤثر است.
(۴) اعمال اصل صلاحیت جهانی از سوی دیوان مستلزم نقض اصل حاکمیت دولت‌ها می‌باشد.
- ۱۰- منطق محوری اعمال اصل صلاحیت جهانی چیست؟
- (۱) اجرای عدالت (۲) بازدارندگی (۳) بازدارندگی و عدالت (۴) مبارزه با بی‌کیفرمانی

- ۱۱- ماده ۸ قانون مجازات اسلامی چه قاعده‌ای را پذیرفته است؟
(۱) مطلقاً اصل صلاحیت جهانی را می‌پذیرد.
(۲) اصل صلاحیت واقعی را تجویز می‌کند.
(۳) نوعی اصل صلاحیت جهانی را پذیرفته است.
(۴) هیچ کدام
- ۱۲- اصطلاح «صلاحیت جهانی» توسط ..... و در سال ..... مطرح شده است.
(۱) ژنرال مک آرتور - ۱۹۴۵ (۲) Cowles - ۱۹۴۵ (۳) شریف بسیونی - ۱۹۹۰ (۴) میشل مسه - ۱۹۵۰
- ۱۳- عدم پذیرش مصونیت کیفری سران کشورها در کدام یک از متون زیر تصریح نشده است؟
(۱) منشور نورنبرگ
(۲) معاهده ورسای
(۳) اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی
(۴) اساسنامه دادگاه‌های کیفری بین‌المللی اختصاصی
- ۱۴- کدام متن در سال ۱۹۹۶ پیشنهاد کرده بود که نسل‌کشی، جرایم علیه بشریت و جرایم علیه کارکنان سازمان ملل و جرایم جنگی در حوزه صلاحیت جهانی قرار گیرد؟
(۱) قطعنامه شورای امنیت
(۲) پیش‌نویس اساسنامه رم
(۳) پیش‌نویس قانون جرایم علیه صلح و امنیت بشریت
(۴) پیش‌نویس مؤسس دادگاه کیفری بین‌المللی یوگسلاوی سابق
- ۱۵- ماده ۶ کنوانسیون نسل‌کشی ۱۹۴۸ چه مرجعی را برای محاکمه مرتکبان این جرم صالح می‌داند؟
(۱) دیوان کیفری بین‌المللی
(۲) دادگاه کشور بزه‌دیده
(۳) دادگاه محل ارتکاب جرم
(۴) دادگاهی که جرم در حوزه آن ارتکاب یافته یا از یک دادگاه کیفری بین‌المللی

روش تحقیق پیشرفته

- ۱۶- کدام مورد از ویژگی‌های پژوهش کیفی نیست؟
(۱) پژوهش کیفی اصولاً استقرایی است.
(۲) پژوهش کیفی تا اندازه زیادی یک هنر است.
(۳) در رویکرد کیفی، یافته‌ها گسترده‌تر و تعمیم‌پذیر هستند.
(۴) پژوهشگران کیفی عمداً توجه خود را به گروه‌های به حاشیه رانده شده معطوف می‌سازند.
- ۱۷- در استدلال .....، ..... بر اساس حقایق ..... بنا شده است.
(۱) استقرایی - مقدمه کبری - تجربی
(۲) قیاسی - فرض اصلی - متافیزیکی
(۳) تمثیلی - مقدمه صغری - متافیزیکی
(۴) عقلانی - فرض فرعی - قابل مشاهده
- ۱۸- کدام مورد، از ویژگی‌های متغیرهای مداخله‌گر نیست؟
(۱) تحت تأثیر متغیرهای مستقل هستند.
(۲) به صورت فرضی و نظری در متغیر تابع اثر می‌گذارند.
(۳) قابلیت تعمیم‌پذیری یافته‌های پژوهش را کاهش می‌دهند.
(۴) پژوهشگر این متغیرها را انتخاب، اندازه‌گیری یا دستکاری می‌کند.

- ۱۹- بر اساس روش‌شناسی هرمنوتیکی نمی‌توان گفت .....
 (۱) تشریح وضعیت معینی که واجد بار تحلیلی و انتصابی است یک اصل است.
 (۲) ترجمه به معنای فهم دقیق زبان بیگانه از اهمیت ثانوی برخوردار است.
 (۳) مصوت کردن کلمات و واژه‌ها برای فهم بار معنایی آن‌ها اهمیت دارد.
 (۴) هدف کشف معنا و مفهوم نهفته در متن و بازگشایی و رمز و راز آن است.
- ۲۰- کدام مورد، از مشخصات تحقیق توصیفی نیست؟
 (۱) معمولاً بر اساس روش‌های نمونه‌گیری داده‌ها جمع‌آوری می‌شوند.
 (۲) با روابط میان متغیرهای دست‌کاری شده در محیط مصنوعی سروکار دارد.
 (۳) برای نیل به تعمیم از روش‌های منطقی استدلال قیاسی - استقرایی استفاده می‌کند.
 (۴) در این نوع تحقیق، فرضیه‌هایی ساخته می‌شود و سپس مورد آزمون قرار می‌گیرد.
 هدف از انجام تحقیقات ..... آن است که .....
- ۲۱- (۱) بنیادی - اطلاعاتی به دانستنی‌ها افزوده شود.
 (۲) عملی - قوانین و اصول علمی جدیدی کشف گردند.
 (۳) کاربردی - شناخت‌های کلی مثبت و ضبط جامع گردند.
 (۴) کمی - از اطلاعات علمی جدید برای حل مسأله استفاده شود.
- ۲۲- وفق نظر ون دالین کدام مورد، از اشتباهات متداول دانشجویان در انتخاب موضوع پایان‌نامه خود نمی‌باشد؟
 (۱) توصیف کلی مفاهیم موجود در مسأله تحقیق
 (۲) انتخاب موضوع مورد تحقیق بدون مطالعه منابع مربوط
 (۳) انتخاب موضوع تحقیق وفق علائق و تمایلات شخصی (۴) تعیین روش اجرای تحقیق قبل از انتخاب موضوع
 از آنجایی که پژوهش‌های حقوقی در کلیه گرایش‌ها به استثنای ..... مبتنی بر تحقیقات ..... است، .....
- ۲۳- (۱) جرم‌شناسی - توصیفی، تاریخی و توسعه‌ای - تعیین فرضیه ضرورت ندارد.
 (۲) حقوق خصوصی - اکتشافی، میدانی و توصیفی - استفاده از SPSS لازم است.
 (۳) حقوق جزا - تطبیقی، تاریخی و تجربی - امکان اندازه‌گیری متغیرهای مرتبط پایین است.
 (۴) حقوق بین‌الملل - توسعه‌ای، پیمایشی و کیفی - ذکر هدف‌های کلی بر هدف‌های جزئی اولویت دارد.
- ۲۴- اعتبار ..... یک پرسش بدین معناست که .....
 (۱) درونی - هیچ ابهامی برای پاسخگو در مواجهه با سؤال وجود ندارد.
 (۲) صوری - سؤال قادر به اندازه‌گیری موضوع مورد پرسش باشد.
 (۳) بیرونی - اگر چندین بار تکرار شود، پاسخگویان جواب یکسانی به آن می‌دهند.
 (۴) ذاتی - سؤال طوری طرح شده است که انتظار داریم پاسخگو جواب آن را بداند.
- ۲۵- در کدام مورد، از روش مشاهده استفاده نمی‌شود؟
 (۱) برای تهیه طرح اولیه تحقیق
 (۲) برای گردآوری داده‌های کیفی
 (۳) برای سنجش طرز تفکر، دیدگاه‌ها و احساسات
 (۴) برای تکمیل یا اصلاح اطلاعات و داده‌هایی که از روش‌های دیگر به دست آمده است.
- ۲۶- روش ای.پی.ای (A.P.A) بر کدام مورد دلالت می‌کند؟
 (۱) مستندسازی از طریق ایجاد پاورقی
 (۲) روش گردآوری کتابخانه‌ای
 (۳) مصاحبه انعطاف‌پذیر
 (۴) ارجاع درون متنی

۲۷- دانشجو در فصل ..... پایان نامه بایستی به ارائه ..... بپردازد.

- (۱) چهارم - تفسیر و تجزیه و تحلیل منطقی اطلاعات
  - (۲) اول - ادبیات نظری و عملی تحقیق و چهارچوب نظری
  - (۳) سوم - نوع پژوهش، روش نمونه‌گیری و گردآوری اطلاعات
  - (۴) دوم - جامعه پژوهش، محیط پژوهش و روش‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات
- ۲۸- مقدمه خوب یک مقاله علمی - پژوهشی به کدام یک از پرسش‌های زیر پاسخ نمی‌دهد؟

- (۱) دلایل نظری که در پژوهش وجود دارد چیست؟
- (۲) چه ارتباط منطقی بین مسأله و طرح پژوهش وجود دارد؟
- (۳) چگونه این پژوهش با پژوهش‌های قبلی ارتباط پیدا کرده است؟
- (۴) روش‌شناسی به کار گرفته شده در پژوهش حاضر چیست؟

۲۹- کدام مورد بیان‌کننده فرآیند روش علمی است؟

- (۱) شناخت موضوع و بیان مسأله ← ارائه فرضیه ← جمع‌آوری اطلاعات ← تجزیه و تحلیل داده‌ها ← استنتاج
- (۲) بیان مسأله ← شناخت موضوع ← بیان پرسش‌ها ← نمونه‌گیری ← جمع‌آوری اطلاعات و یافته‌ها ← ارائه گزارش
- (۳) بیان سؤالات ← تدقیق مسأله ← ارائه پاسخ‌های فرضی ← نمونه‌گیری ← تحلیل یافته‌ها و داده‌ها ← تهیه و تدوین یافته‌های پژوهش
- (۴) شناخت موضوع ← تدقیق پرسش و یا پرسش‌ها ← ارائه طرح تحقیق ← نمونه‌گیری ← تجزیه و تحلیل یافته‌ها ← تدوین گزارش

۳۰- بر اساس مباحث انجام شده در شیوه‌های استدلال نمی‌توان گفت که .....

- (۱) تمثیل مانند استقراء بر تکرار متکی است.
- (۲) ارزش معرفتی تمثیل کمتر از قیاس و استقراء است.
- (۳) استقراء برای ایجاد ظن مفید است و تمثیل برای احتمال.
- (۴) در یک تحقیق علمی، قیاس و استقراء در کنار هم به کار گرفته می‌شوند.

سازمان‌های بین‌المللی

۳۱- کدام یک از ارکان زیر معنای سازمان بین‌المللی را با توجه به رویه مورد توجه قرار داده است؟

- (۱) دبیرخانه سازمان ملل متحد
- (۲) دیوان بین‌المللی دادگستری
- (۳) مجمع عمومی سازمان ملل متحد
- (۴) کمیسیون حقوق بین‌الملل

۳۲- کدام یک از معیارهای زیر در طبقه‌بندی سازمان‌های بین‌المللی مورد توجه قرار نمی‌گیرد؟

- (۱) اهداف
- (۲) اشتغالات
- (۳) صلاحیت‌ها
- (۴) کیفیت و کمیت اعضا

۳۳- کدام یک از سازمان‌های بین‌المللی زیر جایگزین «سازمان اروپایی همکاری اقتصادی» شده است؟

- (۱) اتحادیه اروپا
- (۲) سازمان امنیت و همکاری اروپا
- (۳) سازمان همکاری و توسعه اقتصادی
- (۴) سازمان اقتصادی دولت‌های اروپای غربی

۳۴- شخصیت حقوقی چه ویژگی را به سازمان بین‌المللی اعطا می‌کند؟

- (۱) حق انعقاد معاهدات
- (۲) انسجام و وحدت حقوقی
- (۳) پذیرش نمایندگان دولت‌های عضو در نزد خود
- (۴) حق برقراری روابط با اشخاص حقیقی دولت میزبان

۳۵- در کدام یک از سازمان‌های بین‌المللی زیر یکی از شروط عضویت «همکاری نزدیک فیما بین اعضا» است؟

- (۱) گروه آندین
- (۲) سازمان ملل متحد
- (۳) سازمان جهانی تجارت
- (۴) سازمان همکاری اقتصادی (اگو)

- ۳۶- روش تصمیم‌گیری از طریق ..... در سازمان‌های بین‌المللی شکل تعدیل شده کنسانسوس (Consensus) می‌باشد.
 (۱) بدون رأی (۲) اجماع (۳) اتفاق آرا (۴) توافق شرافتمندانه
- ۳۷- کدام یک از موارد زیر در زمره‌ی اهداف سازمان ملل متحد است؟
 (۱) عدم مداخله در امور داخلی دولت‌ها
 (۲) اجرای تعهدات ناشی از منشور با حسن نیت
 (۳) همکاری دولت‌های غیر عضو با سازمان ملل متحد در قلمرو حفظ صلح و امنیت بین‌المللی
 (۴) فراهم کردن موجبات حل اختلافات بین‌المللی بر طبق اصول عدالت و حقوق بین‌الملل
- ۳۸- کدام یک از موارد زیر توسط کمیته‌ی ویژه برای اعمال اصلاحات در سازمان ملل متحد پیشنهاد شده است؟
 (۱) حذف شورای قیمومت (۲) ایجاد سازکار « مسئولیت حمایت »
 (۳) افزایش اعضای شورای اقتصادی و اجتماعی (۴) تقویت نقش دبیر کل در قلمرو دیپلماسی پیشگیرانه
- ۳۹- در صورت بروز کدام یک از حالات زیر در مورد کشورها، نیازی به ارائه درخواست جدید جهت عضویت در سازمان ملل متحد نیست؟
 (۱) وحدت سرزمینی
 (۲) فروپاشی
 (۳) جدا شدن بخشی از یک دولت و ایجاد دولت جدید
 (۴) در صورت هر گونه تغییری در قلمرو سرزمینی کشورها نیاز به درخواست جدید هست.
- ۴۰- کدام یک از کمیسیون‌های زیر در زمره‌ی کمیسیون‌های اصلی مجمع عمومی سازمان ملل متحد نیست؟
 (۱) اداری (۲) اجتماعی (۳) اقتصادی (۴) مبارزه با مواد مخدر
- ۴۱- تصمیم‌گیری شورای امنیت در مورد مسائل شکلی با رأی مثبت ..... انجام می‌شود.
 (۱) ۷ عضو (۲) ۹ عضو
 (۳) ۹ عضو از جمله ۵ عضو دائم شورای امنیت (۴) ۷ عضو از جمله ۵ عضو دائم شورای امنیت
- ۴۲- کدام یک از نهادهای زیر تحت نظارت سازمان ملل متحد و سازمان جهانی تجارت فعالیت می‌کند؟
 (۱) مرکز تجارت بین‌المللی (ITC)
 (۲) برنامه ملل متحد برای توسعه (UNDP)
 (۳) کنفرانس ملل متحد برای تجارت و توسعه (UNCTAD)
 (۴) برنامه ملل متحد برای حفاظت از محیط زیست (UNEP)
- ۴۳- کدام یک از ارکان زیر در سازمان ملل متحد منحل و به جای آن شورای حقوق بشر ایجاد شده است؟
 (۱) کمیسیون حقوق بشر مجمع عمومی (۲) کمیساریای حقوق بشر
 (۳) کمیسیون حقوق بشر آکوسوک (۴) دفتر پناهندگان و آوارگان ملل متحد
- ۴۴- رییس دانشگاه ملل متحد (یونو) توسط ..... انتخاب می‌شود.
 (۱) مجمع عمومی
 (۲) مجمع عمومی و شورای امنیت
 (۳) مدیر کل یونسکو پس از مشورت با دبیر کل سازمان ملل متحد
 (۴) دبیر کل سازمان ملل متحد پس از مشورت با مدیر کل یونسکو
- ۴۵- شورای امنیت طبق منشور ملل متحد عدم اجرای کدام دسته از اقدام‌های خود را در نظر خواهد گرفت؟
 (۱) اقدام‌های موقتی موضوع ماده ۴۰ منشور (۲) اقدام‌های قهری غیر نظامی موضوع ماده ۴۱ منشور
 (۳) اقدام‌های قهری نظامی موضوع ماده ۴۲ منشور (۴) هر گونه اقدامی که دولت هدف از اجرای آن استنکاف کند.

- ۴۶- مبنای حقوقی استفاده از نیروهای حافظ صلح برای انجام اقدام‌های قهری نظامی چیست؟
- ۱) قطعنامه اتحاد برای صلح
  - ۲) اختیارات ضمنی شورای امنیت
  - ۳) موافقتنامه‌های منطقه‌ای
  - ۴) ماده ۲۹ منشور ملل متحد در خصوص امکان ایجاد ارکان فرعی توسط شورای امنیت
- ۴۷- حق تعیین سرنوشت در کدام یک از اسناد زیر مورد توجه قرار نگرفته است؟
- ۱) منشور سازمان ملل متحد
  - ۲) میثاق حقوق مدنی و سیاسی
  - ۳) منشور حقوق و تکالیف اقتصادی دولت‌ها
  - ۴) میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
- ۴۸- کدام یک از موارد زیر طبق منشور ملل متحد در زمره‌ی صلاحیت ملی دولت‌ها قرار ندارد؟
- ۱) برابری حاکمیت دولت‌ها
  - ۲) همکاری دولت‌ها با یکدیگر
  - ۳) حل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی
  - ۴) اجرای با حسن نیت تعهدات ناشی از منشور
- ۴۹- آیین نظارتی محرمانه در مورد اجرای حقوق بشر در چارچوب کدام یک از ارکان ملل متحد انجام می‌شود؟
- ۱) شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد (اکوسوک)
  - ۲) دبیرخانه (توسط کمیساریای حقوق بشر)
  - ۳) مجمع عمومی (توسط کمیسیون اجتماعی)
  - ۴) شورای امنیت
- ۵۰- کدام یک از موارد زیر طبق منشور ملل متحد در زمره‌ی مستثنیات اصل عدم توسل به زور می‌باشد؟ توسل به زور در چارچوب
- .....
- ۱) مسئولیت حمایت   ۲) نظام امنیت جمعی   ۳) مداخلات بشر دوستانه   ۴) سازمان‌های آزادی‌بخش ملی

نظام بین‌المللی حقوق بشر

- ۵۱- اینکه مصادیق حقوق بشر باید مشخص گردند و حقوق با تأکید بر الزامات در مفهوم تعهد حقوقی تبیین گردد:
- ۱) لازمه گذر از اتوبیا به سوی پوزیتیویسم حقوقی است.
  - ۲) لازمه برقراری تفاهم روی مشترکات نظام‌های حقوقی متفاوت در زمینه حقوق بشر است.
  - ۳) گرایش حقوقی کشورهای جهان سوم برای مقابله با برخورد سیاسی در زمینه حقوق بشر است.
  - ۴) گرایش حقوقی کشورهای جهان سوم برای مقابله با برخورد گزینشی در زمینه حقوق بشر است.
- ۵۲- اینکه: «حقوق بشر برای آشتی دادن کارایی قدرت دولت و نیز حمایت علیه قدرت همان دولت در نظر گرفته می‌شود»:
- ۱) از کارکرد دیالکتیکی حقوق بشر در قبال نقش و کارکرد دوگانه دولت در اجتماعات سیاسی حکایت می‌کند.
  - ۲) نشان از کارکرد دیالکتیکی حقوق بشر در قبال تلقی‌های پارادوکسیکال از حقوق بشر در جوامع سیاسی دارد.
  - ۳) حاکی از کارکرد دیالکتیکی حقوق بشر در قبال برداشت‌های متعارض از حقوق بشر نزد ادیان و مذاهب است.
  - ۴) نشان از کارکرد دیالکتیکی نظام‌های متفاوت حقوق بشری در عرصه داخلی و بین‌المللی دارد که در پرتو آن نقش‌های سنتی دولت‌های برخوردار از حاکمیت تعدیل می‌شود.
- ۵۳- «حق مقاومت شهروندان» در قبال ارتکاب تخلفات آشکار حاکم (حکومت)، از سوی ..... به رسمیت شناخته شد.
- ۱) ژان بَدن   ۲) جان لاک   ۳) امریک دو واتل   ۴) ژان ژاک روسو
- ۵۴- دیوان دائمی دادگستری بین‌المللی در زمینه حمایت بین‌المللی از اقلیت‌ها:
- ۱) از هیچ گونه صلاحیتی برخوردار نبود.
  - ۲) در سه قضیه اعمال صلاحیت و رأی صادر نمود.
  - ۳) در یک قضیه رأی صادر نمود و در شش مورد نظریه مشورتی ارائه داد.
  - ۴) در سه مورد نظریه مشورتی ارائه داد و در شش قضیه رأی صادر نمود.

- ۵۵- سازمان بین‌المللی کار:
- (۱) از طریق مقاله‌نامه‌ها و توصیه‌نامه‌ها، مستقیماً «فرد انسانی» تحت صلاحیت انحصاری دولت‌ها را مورد توجه قرار می‌دهد.
  - (۲) با تأکید بر اهداف و خواسته‌های ملحوظ در اساسنامه، به صورت غیرمستقیم، فرد انسانی را مورد توجه قرار داده است.
  - (۳) از طریق مقاله‌نامه‌ها و توصیه‌نامه‌ها و برخی اقدامات نظارتی، مستقیماً، فرد انسانی تحت صلاحیت انحصاری دولت‌ها را مورد توجه قرار می‌دهد.
  - (۴) از طریق ایجاد معیارهای یکسان کار، برای بهبود شرایط زندگی کارگران در قالب انعقاد مقاله‌نامه‌ها و صدور توصیه‌نامه‌ها، فرد انسانی را مستقیماً مورد توجه قرار داده است.
- ۵۶- نظر به غیرمنسجم و ناهماهنگ بودن حقوق نسل دوم در مقایسه با حقوق نسل اول، برخی از دولت‌ها:
- (۱) بدون توجه به مسئولیت خود در قبال مسائل اجتماعی، حقوق نسل دوم را در سطح قوانین عادی به رسمیت شناخته‌اند.
  - (۲) با به رسمیت شناختن حقوق نسل دوم در سطح قوانین عادی، مسئولیت خود در قبال مسائل اجتماعی را مورد توجه قرار داده‌اند.
  - (۳) مسئولیت خود را در قبال مسائل اجتماعی پذیرا نشده، اما از حقوق نسل دوم، در سطح قانون اساسی حمایت به عمل آورده‌اند.
  - (۴) اساساً مسئولیت خود در برابر مسائل اجتماعی را پذیرا نشده و از تضمین حقوق نسل دوم، در سطح قانون اساسی خودداری ورزیده‌اند.
- ۵۷- دیوان بین‌المللی دادگستری در قضیه ..... برخی از موارد نقض جدی حقوق بشر را ناقض ..... شناسایی کرده است.
- (۱) ژنوساید (۱۹۴۸) - تعهدات Erga Omnes
  - (۲) ژنوساید (۱۹۵۱) - قواعد آمره (Jus Cogens)
  - (۳) بارسلونا تراکشن (۱۹۷۰) - قواعد آمره (Jus Cogens)
  - (۴) بارسلونا تراکشن (۱۹۷۰) - تعهدات Erga Omnes
- ۵۸- رویه داخلی و بین‌المللی دولت در قبال قطعنامه‌های نهادهای تخصصی ملل متحد در زمینه حقوق بشر، که به مثابه اصول راهنمای اقدامات مربوطه در نظر گرفته می‌شود و تدریجاً فرآیند نهادینه شدن و تحکیم و تثبیت قواعد حقوقی را محقق می‌کند، به عنوان ..... تلقی می‌گردد.
- (۱) تفسیر معتبر قواعد مکتوب
  - (۲) ظهور قواعد جدید عرفی
  - (۳) ظهور تعهدات Erga Omnes
  - (۴) تفسیر معتبر قواعد مکتوب و ظهور قواعد جدید عرفی
- ۵۹- پذیرش این موضوع که حقوق بشر نیازمند محیط زیست دوستانه و مساعدی است و ... توضیح دهنده اقداماتی است که تحت عنوان حقوق بشر صورت نمی‌گیرد، بلکه برای ایجاد یک چارچوب امنیتی (framework of security) طراحی می‌شود تا:
- (۱) آثار کامل حقوق فردی نشان داده شود.
  - (۲) ضرورت حقوق همبستگی نشان داده شود.
  - (۳) ضرورت حقوق نسل اول نشان داده شود.
  - (۴) ضرورت حقوق نسل دوم نشان داده شود.
- ۶۰- کدام گزینه در شمول مؤلفه‌های هفت‌گانه دکترین امنیت انسانی برنامه عمران (توسعه) ملل متحد قرار ندارد؟
- (۱) امنیت بهداشتی، امنیت اجتماعی، امنیت سیاسی
  - (۲) امنیت اجتماعی، امنیت شخصی، امنیت غذایی
  - (۳) امنیت شخصی، امنیت نظامی، امنیت اقتصادی
  - (۴) امنیت اجتماعی، امنیت زیست محیطی، امنیت غذایی
- ۶۱- تأکید رؤسای دولت‌ها و حکومت‌ها بر رعایت کامل اعلامیه جهانی حقوق بشر و حمایت از آن در چارچوب اعلامیه هزاره ملل متحد، صادره از سوی مجمع عمومی:
- (۱) حکایت از آن دارد که اعلامیه جهانی حقوق بشر در تمدن‌ها و فرهنگ‌های مختلف شناسایی شده است.
  - (۲) حکایت از آن دارد که اعلامیه جهانی حقوق بشر وارد قلمرو اصول حقوقی مشترک شده است.
  - (۳) حکایت از آن دارد که اعلامیه جهانی حقوق بشر در زمره حقوق عرفی قرار گرفته است.
  - (۴) حکایت از آن دارد که اعلامیه جهانی حقوق بشر در زمره قواعد آمره قرار گرفته است.

- ۶۲- در برداشت حقوق بشری از « حاکمیت » صلاحیت سرزمینی با ..... معادل (ملازم) شمرده می‌شود.
- (۱) مسئولیت سرزمینی
(۲) اعمال صلاحیت‌های قانونی
(۳) اعمال صلاحیت‌های قضایی
(۴) اعمال صلاحیت‌های حاکمیتی
- ۶۳- این مفروضه که دولت‌ها پذیرفته‌اند تا « حقوق فردی » شناسایی شده در یک معاهده بین‌المللی را رعایت کرده و تضمین نمایند، چیزی جز انعکاس ..... نیست.
- (۱) قاعده حُسن نیت
(۲) قاعده وفای به عهد
(۳) اصل صلاحیت سرزمینی
(۴) اصل جهان شمولی حقوق فردی
- ۶۴- کمیته حقوق بشر در ملاحظات نهایی خود، راجع به گزارش رژیم صهیونیستی در ۲۸ ژوئیه سال ۱۹۹۸، پذیرفته که اسرائیل مسئولیت اجرای حقوق مدنی و سیاسی در سرزمین‌های اشغالی فلسطین را به دلیل ..... عهده‌دار است.
- (۱) ماهیت امره حقوق مزبور
(۲) ماهیت عرفی حقوق مزبور
(۳) اشغال طولانی مناطق اشغالی
(۴) کنترل مؤثر مناطق اشغالی
- ۶۵- سازوکار گزارش موضوعی کمیسیون حقوق بشر در خصوص موضوع ناپدیدشدگی‌های اجباری (ناخواسته)، اساساً هدفی ..... داشت.
- (۱) کیفری
(۲) سیاسی
(۳) بشردوستانه
(۴) تنبیهی
- ۶۶- در پرتو دستور کار و مأموریت‌های بسیار گسترده این نهاد که هم تصمیمات نهادهای سیاسی بین‌المللی را اجرا می‌کند و باید منابع مادی لازم را تأمین کند و در عین حال باید توجه جامعه بین‌المللی را به وضعیت‌هایی جلب کند که مستلزم پاسخ و واکنش سریع هستند، برای آن، نقش « رهبری اخلاقی در بسیج جامعه بین‌المللی » قائل شده‌اند:
- (۱) کمیته حقوق بشر
(۲) مجمع عمومی ملل متحد
(۳) کمیسیون حقوق بشر
(۴) کمیساریای عالی حقوق بشر
- ۶۷- تنها معاهده حقوق بشری که فاقد آئین کاملاً مشخص گزارش‌دهی است:
- (۱) میثاق حقوق کودک
(۲) عهدنامه مربوط به وضعیت پناهندگان
(۳) عهدنامه محو همه اشکال تبعیض علیه زنان
(۴) میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
- ۶۸- اگر دولتی مفاد ماهوی یک معاهده حقوق بشری را بپذیرد، اما از پذیرش سازوکارهای شکلی (اجرای تعهدات) آن خودداری ورزد، انعکاسی از ..... در حوزه صلاحیت ملی دولت مزبور است.
- (۱) گرایش‌های جزم‌اندیشانه
(۲) روندهای سیاسی - ایدئولوژیک متوازن
(۳) تأیید ضمنی فقدان سابقه دادخواهی رضایت‌بخش
(۴) گرایش‌های جزم‌اندیشانه و تأیید ضمنی فقدان سابقه دادخواهی رضایت‌بخش
- ۶۹- در کدام یک از موارد زیر، دیوان بین‌المللی دادگستری « حقوق انسانی افراد » در عهدنامه کنسولی ۱۹۶۳ وین را مورد تأکید و تأیید قرار داده است؟
- (۱) قضیه لاگران (۲۰۰۱)
(۲) قضیه بارسلونا تراکشن (۱۹۷۰)
(۳) نظریه مشورتی مربوط به وضعیت نامیبیا (۱۹۷۰)
(۴) نظریه مشورتی مربوط به حق شرط در عهدنامه ژنوساید (۱۹۵۱)
- ۷۰- کمیته حقوق بشر برای ارزیابی روش‌های متفاوت اجرای میثاق حقوق مدنی و سیاسی در نظم حقوقی داخلی از معیار ..... به عنوان اصل راهنما استفاده کرده است؟
- (۱) ادغام حقوقی
(۲) پذیرش رسمی
(۳) کارایی واقعی
(۴) کارایی حقوقی

- ۷۱- اینکه « شریعت اسلام در فرآیند قانونگذاری خود در زمینه قراردادهای از شیوه امضای مقررات عرفی و عقلایی پیروی کرده و حاکمیت اراده انسان در نظم بخشیدن به امر زندگی اجتماعی خود را در چارچوب مقررات عرفی و عقلایی پذیرفته»، به عنوان مبانی ..... مورد استفاده قرار می گیرد.
- (۱) اصل صحت در عقود به طور عام
(۲) اعتبار انعقاد قرارداد با مشرکین
(۳) اعتبار قراردادهای بین المللی معین
(۴) اعتبار قراردادهای بین المللی نامعین
- ۷۲- نظر به ماهیت عقد استیمان، هر گاه اموال مستأمن یا مستأمنین توسط یک مسلمان یا عده‌ای از مسلمانان اتلاف شود:
- (۱) موجب مسئولیتی نیست.
(۲) موجب ختم عقد استیمان می گردد.
(۳) موجب مسئولیت مدنی و ضمان می گردد.
(۴) موجب خروج مستأمن از دارالاسلام می گردد.
- ۷۳- در قرارداد مهاده:
- (۱) حق فسخ موضوعیت ندارد.
(۲) مدت مهاده موضوعیت ندارد.
(۳) مدت مهاده باید ذکر شود، در غیر این صورت باطل است.
(۴) نظر به ماهیت قرارداد، اعمال هر گونه شرطی به تراضی طرفهای عقد مجاز است.
- ۷۴- افراد و گروه‌های غیر مسلمان و مؤکداً اهل کتاب که خواهان اقامت در سرزمین‌های اسلامی هستند می توانند با استفاده از قرارداد ..... از مزایای حقوقی و آزادی‌های شایسته مقام انسانی بهره‌مند گردند.
- (۱) هدنه
(۲) استیمان
(۳) ذمه
(۴) نامعین
- ۷۵- شرایط و تعهداتی که امکان زندگی مشترک را از پیروان اهل کتاب سلب نماید و یا موجب تضییقات طاقت‌فرسا گردد که معمولاً مایه سلب راحتی و آسایش انسان است، به دلیل منافات با ..... خودبه‌خود لغو و بی اعتبار تلقی می شود.
- (۱) حقوق و آزادی‌های بشری
(۲) اصول ادیان ابراهیمی
(۳) شروط اصیل شریعت اسلام
(۴) اصل تشریح و نتایج معطوف به آن
- ۷۶- از شروط اساسی پیمان ذمه بوده و بدون آن جنبه الزامی نداشته و کان لم یکن تلقی می گردد:
- (۱) جزیه
(۲) اعلان جنگ
(۳) تعهد امنیتی
(۴) الغای شرط تعهد مالی
- ۷۷- تعهدات مالی ذمیان به کدام صورت زیر تعیین می گردد؟
- (۱) خراج، مالیات سرانه
(۲) جزیه، مالیات ارضی
(۳) مالیات سرانه، مالیات عمومی
(۴) موارد ۱ و ۲
- ۷۸- کدام یک در شمول مصادیق معافیت از پرداخت جزیه قرار می گیرند؟
- (۱) دیوانگان، بیماران و فقرا
(۲) مستمندان، اطفال و سالخوردهگان
(۳) اطفال، زنان، بیماران و فقرا
(۴) سالخوردهگان، مستمندان و بیماران
- ۷۹- بخشی از تعهدات ناشی از شرایط و مسئولیت‌هایی که از رهگذر انعقاد قرارداد ذمه بر مسئولین جامعه اسلامی تحمیل می گردد، به گونه‌ای رقم می خورد که:
- (۱) این تعهدات حتی اگر در قرارداد قید نگردند، لازم‌الاجرا می شوند.
(۲) این تعهدات باید در قرارداد تصریح گردیده و مورد توافق قرار گیرند.
(۳) در چارچوب این تعهدات غیر قابل اجتناب، تقسیم مشروعیت و عدم مشروعیت اعتبار تعهدات از نظر اسلام منتفی است.
(۴) موارد استثناء باید در قرارداد قید گردد، در غیر این صورت جزء تعهدات غیر قابل اجتناب مسلمین در برابر ذمیان تلقی می شود.

۸۰- فسخ قرارداد ذمه:

- (۱) فقط از سوی مسلمین، به صورت یک جانبه ممکن است.
- (۲) در صورت دو جانبه بودن، مؤثر و طرف‌های قرارداد از تعهدات مربوطه رهایی می‌یابند.
- (۳) در صورت خودداری از انجام تعهدات، به مرحله عمل می‌رسد و سالبه تعهدات قراردادی است.
- (۴) نظر به ماهیت این گونه قراردادها، تحت هیچ شرایطی قابل قبول نیست و رافع مسئولیت طرف‌های قرارداد نخواهد بود.

۸۱- نقض قرارداد ذمه از طرف اقلیت‌های مذهبی در کدام یک از موارد زیر قطعی است؟

- (۱) امتناع از پرداخت جزیه و قیام مسلحانه علیه مسلمین.
  - (۲) امتناع از پرداخت جزیه و اهانت به ساحت مقدس پیامبر اسلام و پیشوایان مسلمین.
  - (۳) همکاری با دشمنان برای حمله علیه مسلمین و جاسوسی برای دشمنان مسلمین و جادادن به جاسوسان آنان.
  - (۴) همکاری با دشمنان برای حمله علیه مسلمین و تظاهر به منکرات و محرمات اسلامی و اهانت به ساحت مقدس پیامبر اسلام.
- ۸۲- نظر به اینکه اقلیت‌های مذهبی هنگامی می‌توانند از قانون قرارداد ذمه و مزایای آن برخوردار شوند که پیرو یکی از ادیان رسمی (یهودیت، مسیحیت و مجوس) باشند:

- (۱) تحت هیچ شرایطی نمی‌توانند مذهب خود را تغییر دهند.
- (۲) اگر دین خود را به هر دین و مذهبی تغییر دهند، باز از مزایای پیمان ذمه برخوردارند.
- (۳) اگر دین خود را به یکی از ادیان فوق تغییر دهند، از مزایای پیمان ذمه برخوردارند.
- (۴) اگر دین خود را به هر دین و مذهبی تغییر دهند، به صورت غیرمستقیم پیمان ذمه را فسخ نموده‌اند.

۸۳- حکمیت در نظام حقوقی اسلام:

- (۱) به مثابه یک عمل سیاسی، یک راه حل سیاسی امضایی است.
  - (۲) به مثابه یک عمل سیاسی، یک قاعده حقوقی تأسیسی است.
  - (۳) به مثابه یک عمل قضایی، یک قاعده حقوقی تأسیسی است.
  - (۴) به مثابه یک عمل قضایی، یک قاعده حقوقی تأسیسی نیست.
- ۸۴- اسلام کشورهایی را که دارای نظام کفر و متکی به ظلم و تحمیل هستند و نظام حاکم آنها برخلاف خواست و اراده و رأی مردم بر آنها حکومت می‌کند، .....:

- (۱) بر مبنای قاعده نفی سبیل شناسایی نمی‌کند.
  - (۲) بر مبنای «الضرورات تقدر بقدرها» رابطه دیپلماتیک برقرار کرده، اما شناسایی نمی‌کند.
  - (۳) در موارد ضروری از باب «الضرورات تبيح المعذورات» به صورت مقطعی شناسایی می‌کند.
  - (۴) بر مبنای «الضرورات تبيح المعذورات» رابطه دیپلماتیک برقرار کرده، اما شناسایی نمی‌کند.
- ۸۵- عناوینی مانند «داعی الی...»، «سراج منیر»، «بشیر» و «نذیر» برای پیامبر (ص) تأکیدی است بر:

- (۱) نمایندگی سفرای الهی
  - (۲) دیپلماسی و رفتار سیاسی در اسلام، خاصه علیه مشرکین
  - (۳) حسن مسئولیت هر مسلمان نسبت به اجتماع، خصوصاً پیامبر اسلام (ص)
  - (۴) رابطه منطقی و متکی بر اندیشه در ادای وظیفه رسالت الهی پیامبر (ص)
- ۸۶- پیامبر اسلام در کنار برقراری گسترده روابط دیپلماتیک، در چارچوب جهاد در راه خدا به عنوان ..... برای ریشه‌کن کردن عوامل فساد و ظلم، و مبارزه با سران باطل و طواغیت، طی ۲۸ غزوه و ۳۸ سریه، به فعالیت نظامی مبادرت ورزید.

- (۱) راه‌حل نهایی
- (۲) یکی از شئون روابط دیپلماتیک
- (۳) خط‌مشی و برنامه اصولی سیاست خارجی در دیپلماسی اسلام
- (۴) یکی از راه‌های رفع فتنه ملهم از: فقاتلوه‌م حتی لاتکون فتنه.

- ۸۷- کسب اطلاعات از طریق اعزام افراد مجرب و نفوذی از شیوه‌های اصلی .....
(۱) آمادگی رزمی و ایجاد امنیت برای واکنش سریع و عملیات برتر نظامی پیامبر اسلام (ص) بود.
(۲) پیامبر اسلام (ص) در غلبه بر دشمن بود.
(۳) مورد استفاده پیامبر اسلام (ص) در جنگ‌ها بود.
(۴) دیپلماسی پیامبر اسلام (ص) بود.
- ۸۸- آشکار شدن مرکزیت سیاسی، اداری و نظامی رهبری پیامبر اسلام (ص):
(۱) محور اکثر وفود بود.
(۲) محور پیام پیامبر اسلام (ص) به رؤسای مذاهب بود.
(۳) محور پیام پیامبر اسلام (ص) به دولت‌ها و امپراطوری‌ها بود.
(۴) محور پیام پیامبر اسلام (ص) به شاه ایران بود که باعث خشم خسرو پرویز گردید.
- ۸۹- دلیل اهمیت پیام پیامبر (ص) به قیصر، موسوم به پیام پیامبر (ص) به قیصر از تبوک کدام مورد است؟
(۱) پذیرش تعهد یک جانبه حفظ امنیت و حقوق مذاهب دیگر.
(۲) پذیرش کلیه مسئولیت‌های ناشی از اتحاد با اقوام، قبایل و ملت‌های دیگر، در ازای پرداخت مالیات خاص.
(۳) استفاده از شیوه تشویق و ترغیب مخاطب دال بر اینکه پیروی از اندیشه و عمل درست، به نتایج مضاعف منتهی می‌گردد.
(۴) احترام به مخاطب و واقع‌بینی در مورد شأن و منزلت و مقام طرف مقابل و بروز رفتاری شایسته و متناسب با آنچه عکس‌العمل آینده مخاطب است.
- ۹۰- دیپلماسی پیامبر اسلام (ص) در برگزاری بحث‌های آزاد و مناظرات:
(۱) مانور علمی کاذب مخالفان را نشان می‌داد و خنثی می‌کرد.
(۲) تعهد به عدم تعرض مسلمانان در اقدامات خصمانه علیه مخالفین را به نمایش می‌گذاشت.
(۳) نوعی مصلحت‌اندیشی سیاسی برای جلوگیری از توسعه‌طلبی سیاسی دشمنان و مشرکین بود.
(۴) جهان‌شمولی اسلامی را نشان می‌داد و اینکه همه افراد بشر در برابر دعوت اسلام یکسان هستند.